

L'historiador Joan-Maria Bragulat publica un inventari meticulós dels gravats de les terres de Girona publicats al llarg de tres segles, entre 1610 i 1915

El passat en estampes

E.V.
GIRONA

L'historiador Joan-Maria Bragulat (Girona, 1960) ha dedicat sis anys a buscar gravats relacionats amb les terres de Girona a arxius, biblioteques, museus i fundacions, tant públics com privats, que permetessin resseguir la història de l'art gràfic gironí i al mateix temps perfilar la imatge de les seves gestes, els seus monuments, les seves llegendes, la seva gent, els seus pobles i les seves ciutats al llarg del temps. El resultat d'aquesta exhaustiva investigació és *El gravat a Girona. Les terres gironines en 300 imatges antigues (1610-1915)*, un volum de 450 pàgines en què documenta més de 700 estampes, reproduïdes tant en llibres com en fulls solts, datades al llarg de tres segles. L'acotació cronològica la determinen la primera matriu coneguda, una imatge de Sant Feliu de Guíxols, i la darrera obra realitzada amb il·lustracions derivades del gravat clàssic, explica l'autor, col·leccionista ell mateix d'art gràfic i que s'ha proposat revalorar unes il·lustracions considerades obsoletes i que en més d'una ocasió ha hagut de rescatar de contenidors d'escombraries.

En la seva presentació, Roger Zamorano, diputat de Cultura de la Diputació de Girona, que ha assumit l'edició del llibre, qualifica el treball d'"obra pionera,

Fragment d'un gravat de Girona publicat el 1806 i que serveix de portada del llibre. ■ COL·LECCIÓ BRAGULAT

densa, atrevida en molts aspectes", i ho és primerament per l'enorme quantitat d'informació inèdita

L'estudi aporta informació inèdita sobre els autors de les imatges i els seus impressors

que aporta, però també pel descobriment que facilita tant d'autors com d'impremtes avui del tot oblidats i per la localització d'imatges que es tenien per completament perdudes. El també historiador i filòleg Pep Vila escriu en el seu pròleg que Bragulat ofereix una triple lectura del material analitzat: visual, tècnica i històrica, i el fet és que l'autor del treball dedica unes detallades fitxes a cada un dels 300 gravats que analitza, sobre l'ús de l'aiguafort, la xi-

La xifra

700

estampes reproduïdes són analitzades en l'estudi, de les quals se'n reproduïxen unes 300.

lografia, l'aiguatinta o a la punta seca, sobre el seu valor artístic, sobre l'artista que va produir-lo, sobre les reproduccions que se'n van fer, o sobre l'imaginari

a què va donar lloc. La majoria de vegades, treu de l'anonimat els artistes i impressors que hi havia darrere aquesta rica producció, tant catalans com estrangers, i situa al mapa els tallers i les empreses editorials, sovint modestes, que van editar-los.

Joan-Maria Bragulat, que el 2003 va col·laborar també en el llibre *Primeres mirades*, publicat per l'Ajuntament de Girona, amb un estudi sobre els gravats antics conservats sobre la ciutat i que actual-

ment està treballant en la recopilació dels dibuixos, gravats, pintures i escultures referents a la Guerra del Francès a les nostres terres, ha pogut reconstruir a través del seu inventari la història del gravat a les comarques gironines, resseguint el seu naixement, les èpoques d'espèndor i el seu declivi, en especial al segle XVIII. Entre les obres ara rescatadestaquen les estampes dedicades al tema bèl·lic, dominant entre els anys 1809 i 1814, durant la resistència contra la invasió francesa, però també durant la Guerra dels Segadors. Solen ser imatges de gran valor estratègic per la informació topogràfica que contenen. El segle més productiu és el XIX, amb obres que subratllen el gust per la ruïna, el romanticisme, el pintoresquisme i a vegades també la crítica, i al qual Bragulat dedica els capítols més extensos. A banda de l'abundant material de tipus religiós, com ara les auques, els goigs i els romanços, són remarcables també les estampes del *Voyage pittoresque et historique de l'Espagne*, un llibre d'Alexandre de Laborde, militar, dibuixant i escriptor que havia servit amb Napoleó.

El llibre serà presentat demà a l'Auditori Josep Viader de la Casa de Cultura de Girona (19.30 h), amb l'assistència del seu autor, de Zamorano, de Vila i del director de la Casa de Cultura, Pep Torner. ■